

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 05 sierpnia 2021 r.

BZ-BOL.431.5.2021.GS

Pan
Sławomir Strzelecki
Starosta Powiatu Milickiego
Szef Obrony Cywilnej Powiatu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE
po przeprowadzonej kontroli realizacji zadań z zakresu obrony cywilnej i ochrony
ludności przez Starostwo Powiatowe w Miliczu

Na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 224), art. 17 ust. 6 i 7 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 372), § 4 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin (Dz. U. z 2002 r. nr 96, poz. 850) oraz Zarządzenia nr 286 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 21 października 2016 r. w sprawie kontroli realizowanych przez Wojewodę Dolnośląskiego, w dniach 7–9 lipca 2021 r. zespół kontrolny Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Starostwie Powiatowym w Miliczu, z siedzibą w Miliczu przy ul. Wojska Polskiego 38, w Dziale Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności.

Celem kontroli było dokonanie oceny przygotowania i realizacji przedsięwzięć w zakresie obrony cywilnej i ochrony ludności wykonywanych przez Szefa Obrony Cywilnej Powiatu Milickiego (zwanego dalej Szefem OCP). Kontrolę odnotowano w dniu 7 lipca br. w książce kontroli Starostwa Powiatowego w Miliczu.

Ustalenia zawarte w niniejszym dokumencie oparto o analizę przedłożonych do kontroli dokumentów w siedzibie kontrolowanego, materiałów własnych Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego DUW we Wrocławiu, jak również uzyskanych odpowiedzi i wyjaśnień od pracownika Starostwa.

I. Informacje ogólne

1. Skład zespołu kontrolnego

1.1. Przewodniczący zespołu:

Grzegorz Szule – Inspektor wojewódzki w Oddziale Bezpieczeństwa i Ochrony Ludności, w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli problemowej nr 27¹;

1.2. Członek zespołu kontrolnego:

Lesław Kalamarz – Starszy specjalista w Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego, w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli problemowej nr 28².

Kontrolujący złożyli Szefowi Obrony Cywilnej Województwa (zwanego dalej Szefem OCW) stosowne oświadczenia o nie istnieniu okoliczności uzasadniających wyłączenie ich z toku przedmiotowej kontroli³.

2. Okres objęty kontrolą

Kontrola obejmowała okres: 1.01.2018 r. – 6.07.2021 r.

W okresie czasu objętym kontrolą funkcję Starosty Powiatu Milickiego - Szefa OCP pełnili:

- 2.1. od 15 września 2016 r. do 20 listopada 2018 r. - Krzysztof Osmelak;
- 2.2. od 21 listopada 2018 r. do 24 czerwca 2019 r. – Grzegorz Duda;
- 2.3. od 25 czerwca 2019 r. do nadal – Sławomir Strzelecki.

Powiat działa na podstawie Statutu Powiatu Milickiego stanowiącego załącznik do Uchwały nr XV/80/2011 Rady Powiatu Milickiego z dnia 16 grudnia 2011 r. w sprawie zmian statutu Powiatu Milickiego⁴, wraz z późniejszymi zmianami. Strukturę organizacyjną Urzędu określa załącznik do Uchwały nr 216/2016 Zarządu Powiatu Milickiego w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Miliczu⁵, wraz z późniejszymi zmianami.

3. Zakres kontroli:

Zakres kontroli⁶ obejmował zagadnienia z zakresu obrony cywilnej i ochrony ludności realizowanych przez Szefa OCP, w szczególności:

- 3.1. Dokonywanie oceny stanu przygotowań obrony cywilnej.
- 3.2. Opracowywanie i opiniowanie planów obrony cywilnej.
- 3.3. Opracowywanie i uzgadnianie planów działania.
- 3.4. Organizowanie i koordynowanie szkoleń oraz ćwiczeń obrony cywilnej.
- 3.5. Organizowanie szkolenia ludności w zakresie obrony cywilnej.

¹ Dowód akta kontroli, Upoważnienie nr 27 z dnia 25 czerwca 2021 r. (sygn. upoważnienia: BZ-BOL.0030.19.2021.AS);

² Dowód akta kontroli, Upoważnienie nr 28 z dnia 25 czerwca 2021 r. (sygn. upoważnienia: BZ-BOL.0030.19.2021.AS);

³ Dowód akta kontroli. Oświadczenia zespołu kontrolnego o nie istnieniu okoliczności uzasadniających wyłączenie ich z toku przedmiotowej kontroli;

⁴ Dowód akta kontroli, Statut Powiatu Milickiego – załącznik do Uchwały nr XV/80/2011 Rady Powiatu Milickiego z dnia 16 grudnia 2011 r. w sprawie Statutu Powiatu Milickiego (wraz ze zmianami);

⁵ Dowód akta kontroli, Regulamin organizacyjny Starostwa Powiatowego w Miliczu - załącznik do Uchwały nr 218/2016 Zarządu Powiatu Milickiego w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Miliczu, ze zmianami;

⁶ Dowód akta kontroli, Program kontroli w Starostwie Powiatowym w Miliczu;

- 3.6. Przygotowanie i zapewnienie działania systemu wykrywania i alarmowania oraz systemu wczesnego ostrzegania o zagrożeniach.
- 3.7. Tworzenie i przygotowanie do działań jednostek organizacyjnych obrony cywilnej.
- 3.8. Przygotowanie i organizowanie ewakuacji ludności na wypadek powstania masowego zagrożenia dla życia i zdrowia na znacznym obszarze.
- 3.9. Planowanie i zapewnienie środków transportowych, warunków bytowych oraz pomocy przedmedycznej, medycznej i społecznej dla ewakuowanej ludności.
- 3.10. Planowanie i zapewnienie ochrony płodów rolnych i zwierząt gospodarskich oraz produktów żywnościowych i pasz, a także ujęć i urządzeń wodnych na wypadek zniszczeniem.
- 3.11. Planowanie i zapewnienie ochrony oraz ewakuacji dóbr kultury i innego mienia na wypadek zagrożenia zniszczeniem.
- 3.12. Wyznaczanie zakładów opieki zdrowotnej zobowiązanych do udzielania pomocy medycznej poszkodowanym w wyniku masowego zagrożenia życia i zdrowia ludności oraz nadzorowanie przygotowania tych zakładów do niesienia tej pomocy.
- 3.13. Zapewnienie dostaw wody pitnej dla ludności i wyznaczonych zakładów przemysłu spożywczego oraz wody dla urządzeń specjalnych do likwidacji skażeń i do celów przeciwpożarowych.
- 3.14. Zaopatrywanie organów i formacji obrony cywilnej w sprzęt, środki techniczne i umundurowanie niezbędne do wykonywania zadań obrony cywilnej, a także zapewnienia odpowiednich warunków przechowywania, konserwacji, eksploatacji, remontu i wymiany tego sprzętu, środków technicznych oraz umundurowania.
- 3.15. Integrowanie sił obrony cywilnej oraz innych służb, w tym sanitarno-epidemiologicznych i społecznych organizacji ratowniczych do prowadzenia akcji ratunkowych oraz likwidacji skutków klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiska.
- 3.16. Opiniowanie projektów aktów prawa miejscowego dotyczących obrony cywilnej i mających wpływ na realizację zadań obrony cywilnej.
- 3.17. Inicjowanie działalności naukowo – badawczej i standaryzacyjnej dotyczącej obrony cywilnej.
- 3.18. Współpraca z terenowymi organami administracji wojskowej.
- 3.19. Opracowanie informacji dotyczących realizowanych zadań.
- 3.20. Kontrolowanie przygotowania formacji obrony cywilnej i ratowników do prowadzenia działań ratowniczych.
- 3.21. Ustalenie wykazu instytucji państwowych, przedsiębiorców i innych jednostek organizacyjnych oraz społecznych organizacji ratowniczych funkcjonujących na terenie powiatu, przewidzianych do prowadzenia przygotowań i realizacji przedsięwzięć w zakresie obrony cywilnej.
- 3.22. Przygotowanie i zapewnienie niezbędnych sił do doraźnej pomocy w grzebaniu zmarłych.

4. Wynik analizy przedkontrolnej

Przedmiotowa kontrola w Starostwie Powiatowym w Miliczu była pierwszą kontrolą z wyżej wymienionego zakresu.

II. Ustalenia

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że w temacie:

1. Dokonywanie oceny stanu przygotowań obrony cywilnej.

W kontrolowanym okresie Szef OCP przedkładał Szefowi OCW oceny stanu przygotowań ochrony ludności i obrony cywilnej powiatu milickiego, o których mowa w § 3 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin oraz zgodnie z *Wytycznymi Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 30 sierpnia 2016 r. w sprawie opracowywania oceny stanu przygotowań ochrony ludności i obrony cywilnej w województwach*.⁷

Przekazane oceny za lata 2018 – 2020 zostały opracowane w oparciu o dane szefów obrony cywilnej gmin według ustalonego wzoru i zakresu tematycznego.

2. Opracowywanie i opiniowanie planów obrony cywilnej.

Szef OCP przedstawił do wglądu opracowany w 2018 r. „Plan Obrony Cywilnej Powiatu Milickiego”.⁸ Plan został opracowany na podstawie zarządzenia nr 22/18 Starosty Milickiego z dnia 20 czerwca 2018 r. w sprawie opracowania Planu Obrony Cywilnej Powiatu Milickiego oraz uzgodniony z 12 podmiotami na poziomie powiatowym.⁹ Przedmiotowy dokument, przesłany do uzgodnień z Szefem OCW za pismem nr OR.ZK.5550.24.2018 z dnia 26 czerwca 2018 roku, został zaopiniowany negatywnie. Dlatego też, w odpowiedzi na w/w pismo Wojewoda Dolnośląski przedstawił Staroście Milickiemu 8 uwag do Planu oraz odesłał dokument w celu wprowadzenia stosownych korekt i ponownego przedłożenia do zaopiniowania.¹⁰ W trakcie kontroli Planu stwierdzono, że wszystkie uwagi do niego zostały uwzględnione i dokument ten został ponownie wysłany do zaopiniowania zgodnie z delegacją § 3 pkt 2 rozporządzenia Rady ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin.

Z przeprowadzonych ustaleń wynika również, że wszystkie 3 gminy¹¹ wykonały swoje plany obrony cywilnej. Tym nie mniej, stwierdzono, że przyjęto dwa różne sposoby ich końcowego procedowania. „Plan Obrony Cywilnej Gminy Milicz” został zaakceptowany przez Burmistrza Milicza - Szefa OCG i zatwierdzony przez Starostę - Szefa OCP, natomiast „Plan Obrony Cywilnej Gminy Krośnice” został zatwierdzony przez Wójta Gminy - Szefa OCG i uzgodniony przez Starostę. W/w przypadki końcowego procedowania planów OC podległych jednostek samorządowych są niezgodne z zapisami § 3 pkt 2 rozporządzenia Rady ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r.

Opracowane w Starostwie karty realizacji zadań obrony cywilnej (KRZOC) są częścią niejawnego „Planu Operacyjnego Funkcjonowania Powiatu Milickiego” i dotyczą

⁷ Dowody potwierdzające powyższy stan faktyczny, znajdują się w systemie EZD: dowód plik: BZ-BOL.644.1.2021, pismo w sprawie oceny stanu przygotowań w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej powiatu milickiego za 2020 rok oraz dowód plik: BZ-BOL.644.4.2020, pismo w sprawie oceny stanu przygotowań w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej powiatu milickiego za 2019 rok;

⁸ Dowód akta kontroli, Planu Obrony Cywilnej Powiatu Milickiego;

⁹ Dowód akta kontroli, arkusz uzgodnień powiatowego planu OC;

¹⁰ Dowód potwierdzający powyższy stan faktyczny znajduje się w systemie EZD: pismo nr BZ-BOL.6431.2.2019 z dn. 18 kwietnia 2019 r.;

¹¹ Dowód akta kontroli, strony tytułowe planów OC gmin;

realizacji zadań ochrony ludności w czasie „W”. Skontrolowano 3 losowo wybrane KRZOC:

- 1) ZBA 09 „Aktualizacja planów obrony cywilnej”,
- 2) ZBA 63 „Budowa doraźnych ujęć wody pitnej oraz zbiorników przeciwpożarowych” oraz
- 3) ZBA 69 „Pełne rozwinięcie jednostek organizacyjnych obrony cywilnej”.

Pod względem merytorycznym (opisu zadania operacyjnego ustalonego przez MON) KRZOC nie budzą zastrzeżeń, tym nie mniej analiza w/w kart wykazała, że przyjęto niewłaściwą metodykę ich opracowania. Przedmiotowe dokumenty zgodnie z *Wytycznymi Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 27 grudnia 2011 r. w sprawie zasad opracowania planu obrony cywilnej województw, powiatów i gmin* powinny być:

- opracowane przez podmioty zewnętrzne realizujące zadania OC;
- zatwierdzone przez kierownika jednostki organizacyjnej wykonującego zadanie;
- uzgodnione przez Szefa OCP.

Mając powyższe na uwadze, działalność kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami** dotyczącymi braku zaopiniowania gminnych planów OC oraz przyjęcia niezgodnej z Wytycznymi metodyki opracowania KRZOC.

3. Opracowywanie i uzgadnianie planów działania.

Na przestrzeni badanego okresu Szef OCP opracował i przesłał do uzgodnień z Szefem OCW roczne plany działania w zakresie obrony cywilnej Powiatu Milickiego na rok 2018, 2019, 2020, 2021.¹²

Jednakże, do chwili obecnej nie został przesłany do uzgodnień wieloletni plan działania w zakresie obrony cywilnej Szefa OCP Milickiego na lata 2021 – 2025. Ponieważ termin minął 16 listopada 2020 roku, jest to niewypełnienie zaleceń ujętych w pkt. 2, ppkt 3) Wytycznych do *Zarządzenia nr 584 Wojewody Dolnośląskiego - Szefa Obrony Cywilnej Województwa z dnia 7 listopada 2019 r. w sprawie realizacji zadań OC w 2020 roku na obszarze woj. dolnośląskiego*.

Ponadto, w odniesieniu do uzgadniania rocznych planów działania w zakresie OC miast i gmin stwierdzono, że plany działania w zakresie obrony cywilnej Gminy Milicz na rok 2020 i rok 2021 zostały zatwierdzone przez Starostę i uzgodnione przez Burmistrza Milicza - Szefa OCG.¹³ W związku z tym, należy stwierdzić, że czynności te były przeprowadzone niezgodnie z § 5 ust. 1 *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin* oraz *Wytycznymi Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 27 września 2019 r. w sprawie opracowywania rocznych i wieloletnich planów działania w zakresie obrony cywilnej*. Mając powyższe na uwadze, działalność kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami** dotyczącymi nieprzedstawienia do uzgodnień Szefowi OCW wieloletniego planu działania powiatu na lata 2021 – 2025 oraz niewłaściwego procedowania rocznych planów działania szefów OCG.

¹² Dowód akta kontroli, potwierdzające powyższy stan faktyczny znajdują się w systemie EZD: dowód plik - BZ-BOL.644.27.2019;

¹³ Dowód akta kontroli, plany działania w zakresie OC gm. Milicz;

4. Organizowanie i koordynowanie szkoleń oraz ćwiczeń obrony cywilnej.

Z przedłożonej dokumentacji kontrolnej¹⁴ wynika, że w kontrolowanym okresie, na terenie Powiatu zorganizowano jedno ćwiczenie pk. "Kościół 2019" którego celem było sprawdzenie powiatowego planu ratowniczego. W czasie przedmiotowego przedsięwzięcia prowadzono działania ratowniczo-gaśnicze w budynku kościoła pw. Św. Andrzeja Boboli w Miliczu przez jednostki ochrony przeciwpożarowej powiatu milickiego i rawickiego.

5. Organizowanie szkolenia ludności w zakresie obrony cywilnej.

Szkolenie ludności w zakresie ochrony ludności i sposobów postępowania w sytuacjach zagrożeń Szef OCP realizował w różnych formach.

W ramach propagowania wiedzy w obszarze powszechnej samoobrony, na stronie internetowej Starostwa¹⁵, były zamieszczane informacje nt.:

- apelu o powstrzymanie się od korzystania z wody z powodu skażenia rzeki Barycz;
- komunikatu dot. zagrożenia burzowego z dużymi opadami deszczu i porywami wiatru do 90 km/godz;
- nowych zasad bezpieczeństwa na terenie Powiatu, w związku z nagłym przyrostem zachorowań na COVID-19.

Ponadto, na terenie Powiatu zorganizowano Konkurs Plastyczny dla Dzieci Przedszkolnych pod hasłem „112 - ratuje życie”.¹⁶

Należy podkreślić, że w ramach dobrych praktyk Powszechnej samoobrony w Starostwie opracowano „Instrukcję¹⁷ z zasad zachowania się na wypadek różnych zagrożeń” oraz na stronie Powiatu Milickiego¹⁸ umieszczono 39 poradników dotyczących szerokiego spektrum zachowań ludności np. przygotowanie się na wypadek nagłego zdarzenia, ewakuacji, alarmowania i ostrzegania, pożaru, alarmu bombowego, niebezpiecznych zjawisk pogodowych itp.

6. Przygotowanie i zapewnienie działania systemu wykrywania i alarmowania oraz systemu wczesnego ostrzegania o zagrożeniach.

W toku prowadzonej kontroli stwierdzono brak opracowanego przez Starostę Milickiego zarządzenia w sprawie przygotowania i zapewnienia działania powiatowego systemu wczesnego ostrzegania o zagrożeniach oraz powiatowego systemu wykrywania i alarmowania. Usterkę usunięto w trakcie kontroli opracowując zarządzenie w sprawie przygotowania i zapewnienia działania powiatowego systemu wczesnego ostrzegania o zagrożeniach oraz powiatowego systemu wykrywania i alarmowania. Kontrola pozostałej dokumentacji z w/w. zakresu potwierdziła, że Starosta zapewnia właściwe działanie systemu wykrywania i alarmowania oraz wczesnego ostrzegania o zagrożeniach. Poprzez coroczne treningi zgrywając¹⁹

¹⁴ Dowód akta kontroli, dokumentacja dot. ćwiczenia ratowniczo-gaśniczego „Kościół 2019”;

¹⁵ Dowód akta kontroli, strona internetowa www.starostwo-milickie.pl;

¹⁶ Dowód akta kontroli, zarządzenie nr 17/18 Starosty Milickiego z dn. 14 maja 2018 r. ws. składu komisji konkursowej powołanej w ramach Konkursu Plastycznego dla Dzieci Przedszkolnych;

¹⁷ Dowód akta kontroli, „Instrukcja z zasad zachowania się na wypadek różnych zagrożeń” - 2019;

¹⁸ Dowód akta kontroli, strona internetowa www.milickie.pl;

¹⁹ Dowód akta kontroli, pismo Starosty dot. harmonogramu treningów w systemie ostrzegania ludności cywilnej o zagrożeniach uderzeniami z powietrza;

z podmiotami wchodzącymi w skład SWiA i SWO zapewnia skuteczność działania systemu.

7. Tworzenie i przygotowanie do działań jednostek organizacyjnych obrony cywilnej.

W okresie objętym kontrolą Szef OCP nie tworzył i nie przygotowywał do działań jednostek organizacyjnych obrony cywilnej (formacji OC) na administrowanym terenie. Podmioty ratownicze funkcjonujące na obszarze powiatu realizują zadania statutowe z wykorzystaniem środków własnych oraz zgodnie z zasadami współdziałania podmiotów ujętych w innych planach operacyjnych.

Mając powyższe na uwadze, działalność kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie oceniono **pozytywnie z uchybieniami** dotyczącymi tworzenia i przygotowania do działań jednostek organizacyjnych obrony cywilnej.

8. Przygotowanie i organizowanie ewakuacji ludności na wypadek powstania masowego zagrożenia dla życia i zdrowia na znacznym obszarze.

Dla zapewnienia sprawnego i skutecznego przebiegu ewakuacji ludności na terenie powiatu na wypadek zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny został opracowany w lipcu 2019 r. „Plan ewakuacji ludności III stopnia Powiatu Milickiego”²⁰, który stanowi załącznik funkcjonalny do Planu OC. W planie, w części opisowej i graficznej, ujęto zapisy „Instrukcji w sprawie zasad ewakuacji ludności, zwierząt i mienia na wypadek masowego zagrożenia” oraz założenia zawarte w wojewódzkiej koncepcji ewakuacji/przyjęcia ludności III stopnia. Przyjęta „Procedura organizacji ewakuacji z obszaru Powiatu Milickiego”²¹, powiadamianie i alarmowanie ludności oraz zestawienie elementów organizacyjnych ewakuacji ludności nie budzą zastrzeżeń.

9. Planowanie i zapewnienie środków transportowych, warunków bytowych oraz pomocy przedmedycznej, medycznej i społecznej dla ewakuowanej ludności.

Zgodnie z § 1 „Porozumienia w sprawie transportu osób przebywających w zagrożonym miejscu” zawartym w dniu 15 lipca 2015 r. pomiędzy Starostwem Powiatowym w Miliczu a Spółką Cywilną Iskra²² w Miliczu „na wezwanie PCZK, Stowarzyszenie zobowiązuje się w miarę posiadanej rezerwy sprzętowej do bezpłatnego, niezwłocznego skierowania sił i środków w rejon objęty działaniami ratowniczymi. Ponadto, Szef OCP zaplanował środki transportowe, warunki bytowe oraz pomoc przedmedyczną, medyczną i społeczną na wypadek ewakuowania ludności w ramach ewakuacji masowej i doraźnej oraz w ramach współdziałania w sytuacjach kryzysowych. Inne dane dotyczące ewakuacji, w tym liczby ludności, zastępczego zakwaterowania, środków transportowych itp. ujęto w „Planie Operacyjnym Ochrony Przed Powodzią”²³.

10. Planowanie i zapewnienie ochrony plodów rolnych i zwierząt gospodarskich oraz produktów żywnościowych i pasz, a także ujęć i urządzeń wodnych na wypadek zagrożenia zniszczeniem.

²⁰ Dowód akta kontroli, Planu ewakuacji ludności III st. Powiatu Milickiego;

²¹ Dowód akta kontroli, Procedura organizacji ewakuacji z obszaru Powiatu Milickiego;

²² Dowód akta kontroli, Porozumienie pomiędzy Starostwem Powiatowym a Sp. cywilną Iskra w Miliczu;

²³ Dowód akta kontroli, wyjątki z Planu Operacyjnego Ochrony Przed Powodzią;

Ochrona zwierząt gospodarskich realizowana jest na poziomie gminy i ujęta w zbiorczych planach ewakuacji ludności oraz inwentarza z miejscowości zagrożonych powodzią.²⁴ Ponadto, temat ochrony ujęć i urządzeń wodnych na wypadek zagrożenia zniszczeniem został ujęty w wewnętrznych dokumentach planistycznych na wypadek sytuacji kryzysowych w zakładach gospodarki komunalnej prowadzących działalność w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. W przedmiotowych obszarach Szef OCP, w ramach organizowanych posiedzeń PZZK, zgodnie z „Regulaminem Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego w Miliczu”²⁵ współpracuje z właściwymi służbami i inspekcjami.

11. Planowanie i zapewnienie ochrony oraz ewakuacji dóbr kultury i innego mienia na wypadek zagrożenia zniszczeniem.

Szef OCP posiada „Plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych dla Powiatu Milickiego”²⁶, w którym ujęto wszystkie niezbędne elementy ochrony zabytków i opieki nad zabytkami wynikających z zapisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Dokument ten w 2008 r. został uzgodniony przez Dyrektora Wydziału Zarządzania Kryzysowego z up. Wojewody Dolnośląskiego oraz przez Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu.

12. Wyznaczenie zakładów opieki zdrowotnej zobowiązanych do udzielenia pomocy medycznej poszkodowanym w wyniku masowego zagrożenia życia i zdrowia ludności oraz nadzorowanie przygotowania tych zakładów do niesienia tej pomocy.

*Zarządzeniem nr 6/19 Szefa Obrony Cywilnej Powiatu - Starosty Milickiego z dnia 26 czerwca 2019 r. w sprawie wyznaczenia zakładów opieki zdrowotnej działających na terenie Powiatu Milickiego zobowiązanych do udzielania pomocy medycznej poszkodowanym w wyniku masowego zagrożenia życia i zdrowia wyznaczono Milickie Centrum Medyczne sp. z o.o. do udzielania pomocy medycznej poszkodowanym w sytuacji wystąpienia na terenie Powiatu masowego zagrożenia życia i zdrowia ludności.*²⁷

13. Zapewnienie dostaw wody pitnej dla ludności i wyznaczonych zakładów przemysłu spożywczego oraz wody dla urządzeń specjalnych do likwidacji skażeń i do celów przeciwpożarowych.

Szef OCP w ostatniej ocenie stanu przygotowań w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej w powiecie milickim przesłał stan zaopatrzenia ludności w wodę (stan na dzień 31 grudnia 2020 r.), w której wykazał, że na swoim terenie posiada 28 ujęć wodnych oraz brak studni awaryjnych. W razie potrzeby awaryjnego zapewnienia dostaw wody gminy posiadają po jednej cysternie - 3-5 tys. litrów. Natomiast z przedstawionego podczas kontroli „Zestawienia potrzeb oraz planu zabezpieczenia w wodę”²⁸ wynika co innego - Powiat posiada tylko 19 ujęć wodnych. Mając powyższe na uwadze, działalność kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej

²⁴ Dowód akta kontroli, wyjątki z gminnych zbiorczych planów ewakuacji (dow. nr 23);

²⁵ Dowód akta kontroli, Regulamin PZZK w Miliczu;

²⁶ Dowód akta kontroli. Plan ochrony zabytków powiatu milickiego na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych;

²⁷ Dowód akta kontroli. zarządzenie nr 6/19 Szefa Obrony Cywilnej Powiatu - Starosty Milickiego z dnia 26 czerwca 2019 r. w sprawie wyznaczenia zakładów opieki zdrowotnej działających na terenie Powiatu Milickiego zobowiązanych do udzielania pomocy medycznej poszkodowanym w wyniku masowego zagrożenia życia i zdrowia;

²⁸ Dowód akta kontroli, zestawienia potrzeb oraz plan zabezpieczenia w wodę;

zakresie oceniono **pozytywnie z uchybieniami** dotyczącymi braku spójności pomiędzy danymi w posiadanej dokumentacji dotyczącej dostaw wody pitnej dla ludności, a danymi przesyłanymi Wojewodzie w corocznej ocenie OC.

- 14. Zaopatrzenie organów i formacji obrony cywilnej w sprzęt, środki techniczne i umundurowanie niezbędne do wykonywania zadań obrony cywilnej, a także zapewnienia odpowiednich warunków przechowywania, konserwacji, eksploatacji, remontu i wymiany tego sprzętu, środków technicznych oraz umundurowania.**

Z ustaleń wynika, że zabezpieczenie materiałowo – techniczne zadań ochrony ludności Powiatu realizowane jest w oparciu o 3 gminne i 1 powiatowy magazyny w których znajduje się głównie sprzęt przeciwpowodziowy. Szczegółowy wykaz sprzętu w magazynach OC ujęto w załącznikach do planów operacyjnych ochrony przed powodzią gmin powiatu milickiego.

- 15. Integrowanie sił obrony cywilnej oraz innych służb, w tym sanitarno-epidemiologicznych i społecznych organizacji ratowniczych do prowadzenia akcji ratunkowych oraz likwidacji skutków klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiska.**

Starosta Milicki w latach 2018 – 2021 w ramach powołanej Komisji Bezpieczeństwa i Porządku²⁹ koordynował działania powiatowych służb, inspekcji i straży podczas wystąpień różnego rodzaju zagrożeń oraz przy przeprowadzaniu ogólnopolskich programów i akcji. Ponadto, analizowano stan gotowości służb, inspekcji i innych podmiotów do prowadzenia akcji przeciwpowodziowej oraz przygotowania do okresu zimowego.

Należy podkreślić, że do „oceny występujących i potencjalnych zagrożeń mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo publiczne i prognozowanie tych zagrożeń” oraz „przygotowania propozycji działań i przedstawienie Staroście wniosków dotyczących wykonania, zmiany lub zaniechania działań ujętych w Powiatowym Planie Reagowania Kryzysowego” powołano Powiatowy Zespół Zarządzania w Miliczu.³⁰

- 16. Opiniowanie projektów aktów prawa miejscowego dotyczących obrony cywilnej i mających wpływ na realizację zadań obrony cywilnej.**

W czasie prowadzonej kontroli ustalono, że Szef OCP nie opiniował projektów aktów miejscowych na rzecz ochrony ludności obrony i obrony cywilnej na administrowanym terenie.

- 17. Inicjowanie działalności naukowo-badawczej i standaryzacyjnej dotyczącej obrony cywilnej.**

Szef OCP nie inicjował działalności naukowo - badawczej i standaryzacyjnej dotyczącej obrony cywilnej na administrowanym terenie.

- 18. Współpraca z terenowymi organami administracji wojskowej.**

W czasie kontroli Szef OCP przedstawił dokumenty dotyczące współpracy z Wojskową Komendą Uzupelnień we Wrocławiu dotyczące działań promujących służbę wojskową na terenie podległych gmin.³¹

²⁹ Dowód akta kontroli, zarządzenie nr 19/21 Starosty Milickiego z dn. 21 maja 2021 r. w sprawie powołania składu Komisji Bezpieczeństwa i Porządku;

³⁰ Dowód akta kontroli, zarządzenie nr 17 Starosty Milickiego z dn. 10 października 2007 r. w sprawie powołania i organizacji PZZK w Miliczu (dow. nr 25);

³¹ Dowód akta kontroli, pismo dot. współpracy z WKU Wrocław;

19. Opracowanie informacji dotyczących realizacji zadań.

W kontrolowanym okresie Szef OCP terminowo wywiązywał się z opracowania dla Wojewody Dolnośląskiego – Szefa OCW informacji i sprawozdań z realizacji zadań na administrowanym terenie, w tym powiatowej oceny stanu przygotowań ochrony ludności i obrony cywilnej.

20. Kontrolowanie przygotowania formacji obrony cywilnej i ratowników do prowadzenia działań ratowniczych.

Z oświadczenia pracownika ds. ochrony ludności cywilnej i zarządzania kryzysowego kontrolowanej jednostki wynika, że w okresie 2018 – 2020 nie były przeprowadzane czynności kontrolne na szczeblu gmin. Natomiast, w 2021 r., w rocznym „Planie działania w zakresie Obrony Cywilnej Szefa Obrony Cywilnej Powiatu Milickiego” nie zaplanowano czynności kontrolnych z uwagi na stan epidemii.

21. Ustalenie wykazu instytucji państwowych, przedsiębiorców i innych jednostek organizacyjnych oraz społecznych organizacji ratowniczych funkcjonujących na terenie powiatu, przewidzianych do prowadzenia przygotowań i realizacji przedsięwzięć w zakresie obrony cywilnej.

Zadanie wynikające z zapisu § 3 pkt 24 *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin* – ustalenia wykazu instytucji państwowych, przedsiębiorców i innych jednostek organizacyjnych oraz społecznych organizacji ratowniczych funkcjonujących na terenie powiatu milickiego, przewidzianych do prowadzenia przygotowań i realizacji przedsięwzięć w zakresie obrony cywilnej Szef OCP zrealizował w corocznych ocenach stanu przygotowań w zakresie ochrony ludności i OC. Zgodnie z oceną wysłaną wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. na terenie powiatu wykazano 8 podmiotów³² (OSP, niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej) realizujących zadania obrony cywilnej.

Natomiast z przedstawionej podczas kontroli dokumentacji wynika co następuje:

- zadanie „Dostarczenie doraźnych pomieszczeń i zaopatrzenia” realizuje 5 podmiotów³³;
- zadanie „Doraźne grzebanie zmarłych” realizuje 7 podmiotów³⁴;
- zadanie „Opieka medyczna, pomoc społeczna oraz psychologiczna i religijna” - gm. Milicz - realizuje 14 podmiotów³⁵;
- zadanie „Opieka medyczna, pomoc społeczna oraz psychologiczna i religijna” - gm. Cieszków - realizuje 7 podmiotów³⁶;
- zadanie „Opieka medyczna, pomoc społeczna oraz psychologiczna i religijna” - gm. Krośnice - realizuje 9 podmiotów³⁷;
- inne zadania na terenie powiatu - realizuje 9 podmiotów.³⁸

Łącznie 51 podmiotów realizuje zadania obrony cywilnej w powiecie milickim.

Mając powyższe na uwadze, działalność kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie oceniono **pozytywnie z uchybieniami** dotyczącymi braku spójności

³² Dowód akta kontroli, potwierdzające powyższy stan faktyczny znajdują się w systemie EZD: dowód plik - BZ-BOL.644.1.2021;

³³ Dowód akta kontroli, „Dostarczenie doraźnych pomieszczeń i zaopatrzenia”;

³⁴ Dowód akta kontroli, „Doraźne grzebanie zmarłych”;

³⁵ Dowód akta kontroli, „Opieka medyczna, pomoc społeczna oraz psychologiczna i religijna” - gm. Milicz;

³⁶ Dowód akta kontroli, „Opieka medyczna, pomoc społeczna oraz psychologiczna i religijna” - gm. Cieszków (dow. nr 35);

³⁷ Dowód akta kontroli, „Opieka medyczna, pomoc społeczna oraz psychologiczna i religijna” - gm. Krośnice (dow. nr 35);

³⁸ Dowód akta kontroli, inne zadania na terenie powiatu;

pomiędzy danymi w posiadanej dokumentacji dotyczącej wykazu instytucji państwowych, przedsiębiorców i innych jednostek organizacyjnych oraz społecznych organizacji ratowniczych, przewidzianych do prowadzenia przygotowań i realizacji przedsięwzięć w zakresie obrony cywilnej, a danymi przesłanymi Wojewodzie w corocznej ocenie OC.

22. Przygotowanie i zapewnienie niezbędnych sił do doraźnej pomocy w grzebaniu zmarłych.

Z ustaleń wynika, że na terenie Powiatu zlokalizowanych jest 7 cmentarzy oraz 4 zakłady pogrzebowe.³⁹ Doraźna pomoc w grzebaniu zmarłych realizowana będzie poprzez wsparcie dwóch zakładów usług komunalnych w gminach Milicz i Krośnice oraz działalności zakładów pogrzebowych w Miliczu i Bukowicach.

III. Podsumowanie

1. Ocena skontrolowanej działalności

Po dokonaniu analizy merytoryczno-formalnej dokumentacji i udostępnionych materiałów, ustaleń zespołu kontrolnego, ocenie zadań zrealizowanych i niezrealizowanych w badanym okresie, w tym podjętych działań planistyczno – organizacyjnych z zakresu obrony cywilnej ujętych w § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin (Dz. U. z 2002 r. nr 96, poz. 850) przygotowanie i realizację przedsięwzięć obrony cywilnej w Starostwie Powiatowym w Miliczu **oceniam - pozytywnie z uchybieniami i nieprawidłowościami.**

2. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości

W wyniku kontroli stwierdzono, że Szef OCP nie w pełni wypełniał zadania określone w § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin, co skutkowało powstaniem następujących uchybień i nieprawidłowości:

- 2.1 Niewłaściwie opracował i uzgodnił karty realizacji zadań obrony cywilnej, które są podstawowym dokumentem planistycznym dla podmiotów zewnętrznych zaangażowanych w ochronę ludności czasu „W” na terenie Powiatu.
- 2.2 Nie zaopiniował gminnych planów obrony cywilnej.
- 2.3 Nie przedstawił do uzgodnień Szefowi OCW wieloletniego planu działania w zakresie OC Szefa Obrony Cywilnej Powiatu Milickiego na lata 2021 – 2025.
- 2.4 Nie utworzył formacji obrony cywilnej do prowadzenia akcji ratunkowych w obiektach i rejonach, w których znajduje się poszkodowana ludność.
- 2.5 Przesyłał Szefowi OCW niepełne dane zawarte w powiatowych ocenach ochrony ludności i obrony cywilnej.

Przyczyną ujawnionych uchybień i nieprawidłowości były błędy pracowników wykonujących kontrolowane zadania oraz niewystarczający nadzór ogólny nad ich realizacją.

Skutkiem stwierdzonych nieprawidłowości jest odstępstwo od stanu pożądanego w kontrolowanym zakresie.

³⁹ Dowód akta kontroli, patrz przypis 34;

Wskazane uchybienia i nieprawidłowości mogą wpływać na efektywność ochrony ludności Powiatu, ratowanie i udzielanie pomocy poszkodowanej ludności w czasie kryzysu i wojny oraz na współdziałanie w zwalczaniu klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiska oraz usuwaniu ich skutków w czasie pokoju i podwyższonych stanów gotowości obronnych państwa.

3. Zalecenia i wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Szef Obrony Cywilnej Województwa, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 224), wnosi o realizację zadań w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej w czasie pokoju, na czas kryzysu i wojny, w myśl zapisów ww. aktów prawnych, zarządzeń Wojewody oraz innych dokumentów określających działania na rzecz bezpieczeństwa publicznego i ochrony ludności, w tym:

- 3.1 Rozważenie dokonania zmian w strukturze organizacyjnej Wydziału Organizacji i Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Miliczu – zwiększenie obsady etatowej na stanowisku ds. ochrony ludności cywilnej i zarządzania kryzysowego, w celu właściwego zabezpieczenia realizacji zadań postawionych przed Szefem OCP.
- 3.2 Opracowanie KRZOC w oparciu o wytyczne Wojewody Dolnośląskiego - Szefa Obrony Cywilnej Województwa z dnia 30 lipca 2012 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad opracowania planów obrony cywilnej powiatów przez podmioty zewnętrzne realizujące zadania OC na terenie Powiatu.
- 3.3 Sprawowanie nadzoru nad realizacją zadań szefów obrony cywilnej gmin, w tym podjęcie czynności w zakresie właściwego zaopiniowania gminnych planów obrony cywilnej.
- 3.4 Terminowe wykonywanie zadań dotyczących planowania OC nakazanych przez Wojewodę Dolnośląskiego - Szefa Obrony Cywilnej Województwa.
- 3.5 Powołanie formacji obrony cywilnej powiatu, zgodnie z § 3 pkt 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin (Dz. U. z 2002 r. nr 96, poz. 850).
- 3.6 Rzetelne prowadzenie analizy oraz weryfikacji danych dotyczących ochrony ludności i obrony cywilnej przekazywanych Szefowi OCW.

4. Termin złożenia informacji o wykonaniu zaleceń lub wykorzystaniu wniosków

Na podstawie art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 224), proszę o przekazanie pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania, o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego dokumentu.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Rafał Wolański
DYREKTOR WYDZIAŁU
Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego